

**IOAN. PETRI || MAFFEII,|| BERGOMATIS,|| E SOCIETATE ||
IESV,|| HISTORIARVM || INDICARVM || LIBRI XVI.||
SELECTARVM, ITEM, EX || INDIA EPISTOLARVM || LIBRI
IV.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Coloniae Agrippinae, Anno M.D.XC.

VD16 M 105

Lvdovici Almeidae Ad Socios in Indiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64627](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-64627)

136 SEL. EPISTOLARVM
LVDOVICI ALMELDAE AL
Socios in Indiam.

Xponam his litteris fratres mīhi
fimi, quanā ratione Rimanū in
num, urbemque Ximabaram nup
ducta Christiana religio fuerit. Ac
tus quidem hic seu emporium Voi
juræ, quod cōmutato iam nomine
ria Virginis adiutricis vocatur, complutibus Fara
Firando, Meaco, alijsque ex oppidis huc ad Colm
Christianæ doctrinæ caussa commigrantibus, ut
quenter habitari cæptum est, vt Eccleiam hæc regia
huiuse totius caput aliquando fore speremus. Barpo
lemæo etiam rege vna cum ipso flore nobilitans
ita pridē ad fideliū numerum aggregato. Eius autem
ter, Barptolemai monitis precibusq; saepius exortu
vt à Iaponicæ superstitionis erroribus ad rectissimam
Euangelicæ semitæ se traduci pateretur; à Colmo ma
nopere petijt, vt aliquæ ad se instituendū in causa
lum enim per id tempus gerebat) omnino minister
fus ego sum, benigneq; ab eo acceptus, no[n]turno
pore, qnod à negorijs magis erat vacuum, de rebus
uinis ad Regem diu multumq; dixi quod ipsius
de per alias occasiones alibi cū ipsius rogata ferme
ijs sermonibus admodum delectatus permonstrer
certis de causis Christiana sacra ipsæcet in pacem
fuscipere supersedet, sed duas mili dedit epiphysie
ad Cosmum, cui potestate per eas litteras fuerat Eu
angelij toto suo regno liberè promulgandæ intenta
incolas oppidi matutini Cochinoci, in qua entrem
vt ad audiendū Euangeliū ad me conuenientem ad quæ
me qui pduceret vnu ex amicis ac familiaribus ad quæ
mitē dedit: quò sane breui peruenimus, hospitioq;
ti ab vrbis Praefecto, verbū Dei disseminate infinitus.
Nec sane frustra. etenim baptizati sunt quincaginta
pra ducentos, in quibus fuit cum vxore, ac libens op
ad quem diuerteramus, vrbis praefectus. Deinde cum al
zob

edes regias in primis instructas loci maiestate deterriti
timidus incolae ad nos & ipsi venirent, & filios mitte-
rent, veriti, ne ab ijs aedium ornatus, & catastromata fo-
datenrur, ubi id animaduerit, egi cum Praefecto de alijs
aedibus, populi docendi caussa, comparandois, ille mihi
fane liberaliter omnium quotquot essent in oppido, de-
dit opionem, delectum est aedificium quoddam peram-
plum, sed magna ex parte dirutum, secus aream, quam
nobis Rex templo aedificando attribuerat. Operae cen-
tum ad ruinas instaurandas aedemq; sacram exstruenda
Praefecti imperio ex censu ciuium exhibite, opus virum
que celeriter absoluunt. Tu vero liberius ad Christiana-
ta doctrinæ rudimenta, sacrasq; conciones pueri senes-
que lete conferte: è quibus deinceps non ita multo tem-
poris spatio centu & septuaginta Baptismo lustrati sunt.
designatum est etiā Christianis humandis prope aedem
faciam Crucifixa peramplum soli spatiū, quo pri-
mum illati sunt infantes duo tertium circiter annum a-
gente, quos Dominus pro salute harum gentium depre-
catores in celum ascivit. Secuta deinde est in Barpatole-
maum regem coniuratio, belliciq; tumultus, quibus ta-
mē oppidanī comoti, atque à Bonziorum fautoribus
potentibus viris ad Christianam religionem deserendā
sollicitati sunt, Crucis etiam ipsa contumeliosa diffracta;
spitamē in side fortiter persliterunt, quod egomet dein
de eorum sermonibus clare perspexi, cum ad eū por-
tum per id tempus nauī accessissim. cum enim ab hosti-
bus Christianæ religionis rube occupata, publico edicto
nos intromittere vetarentur; ad stationem nostram, se-
nū admodū nocte, parato nauigio frequentes venerunt,
diligenter excusantes, quod nos excipere hospitio si-
per aduersarios non licet, pietatem tamen suam at-
que constantiam verbis testantes huiusmodi: Christiana
religione deserta, quam porro sectabimur: in difficul-
tibus nostris atque periculis ad quem confugiemus?
ad lignea siue lapidea simulacra, que huc usq; colui-
mus? quis insitam vnius Dei caritatē ex animis nostris
veller? Quibus ego verbis maiorem in modum recrea-

1:8
eus, eosque vicissim, ut potui, consolatus ad Cosmam
et eosque Socios Vocoxiuram ex eo loco profectus, qui
qui se se cum Christianis ad hostium furorem vitam
in onerariam receperant. verum sedatis iam maxima
parte tumultibus, & Barptolemæo, qui in arcem quin
ex incendio regiae vrbis cum paucis vii viuis eis
in regnum restituto, metus hosce omnes iuvante Dno
no propediem sublatum iri confidimus. sed de his hactea

Venio ad res Ximabarana: quam ego in vrbis ab ipso
Tono accessitus, Cosmo iubete, me contuli, benignus
exceptus, & in optimo totius vrbis domicilio sum con-
cavus. Postridie me Tonus iauit ad cenam. A cenanam
liares suos atq; domesticos in cœnaculi conuocat. Hic
ego bene longam de Christiana religione disputationem
instituo. illi vero multa ac varia me interrogant, quod
ego dum ad singula respondeo, noctis magna pars
Mane cum illuxisset, Tonus rogatu meo populatio
omnibus Christianæ capessenda religionis fecit publicam
potestatem. ex eo tempore ter quotidie concionationes
enarramus, matutinis primùm horis, tū pomeridianis, post
mō vespertinis, tanta hominum vi confluent, ut nobis
mus solum, sed etiam via auditoribus appelerent. Secundum
dum hunc rei Christianæ cursum more suo adiutorio
non semel impeditre conatus est. Tria visuntur Ximab-
arae cœnobia Bonziorum, qui cum alijs de castris
mum possunt, tum quodd principes ciuitatis affinitate
tingunt. Eius ordinis hominum fallacias atque fraudes
neq; palæ coarguimus, populumque ab ea factis chri-
stum omni ope traducimus; capitali nos vbiique ferre
dio infectantur. Ximabaræ autem, simularque ea poe-
sam in nos populivoluntate intellexere, inimicis nostris
antea inter se se exercebant, communis mea fuisse de-
positis; calumnijs fictisque criminibus nos oppugnare
constituerunt. Ad Tonum adeunt, mitantes cur in facies
ris tam improbum genus hominum versari panem. An
thropophagos esse nos, & quocunq; Christiana iacta
inferamus, eodem continuo bellum excidiunque impo-
sare. Si nobis in vrbis habitatio detur, Lusitanos ipsos illi

imperium crepturos. Adhuc, plebem incitare conantur, partim ut nos ex urbe pellendos una voce abs Tono deponat, partim etiam ut nos publice conuictis maledictis que proscindat. Eam rem ubi parum procedere animaduerunt, consilium etiam audacius capiunt. Dum ergo in aedibus nostris de re Christiana ad populum maxime disseminata manu quidam e Bonzijs de communi ceterorum sententia in aedes nostras irrumpit, positamq; ibi Crucem effingit. Sane indigna visa res est, valdeq; oes, sed hostes principue nostri, eo facto comoti. Itaq; nihil proprius factum est, quam ut cum interficerent: Bozij autem furore elati scelus scelerum cumulant. Mos est neophytorum suscepientia se Christianam religionem. Cruce in charta depicta, atque in aedium foribus collocata publice profite. Nid illi sibi non modo apud Deum salutare, sed etiam apud homines gloriosum existimant. Haec omnia insignia Bonzij postridie, primoribus urbis pro affinitate fauenteribus, discerpere, ac lacrare decernunt. Quod ubi Tonus recessit, Christianis confessim totam regem iussit renuntiari, colique hortatus est, ut tumultus vitandi causa, eam iniuniam aequo animo ferre ne grauarentur: se ipsum in Bonzios utique animaduersurum, sed tempore. Quorum amentia ac furor eodem usque processit, ut quicunque ad nos audiendos venirent, eos usque eriam fontis arceret in proximo siti, ad quem plurimi aquationis causaventibant prorsus, ut nobis eius molestiae vitandae causa, in aliam urbis partem migrare necesse fuerit.

Iam vero illa quoque res accidit, non minus euentu felix ac leta, quam initio tristis ac turbulentia. Adolescentes duodecim audierunt rati nouitate inuitati ex oppido finitimo venerant. dumque in aedibus nostris moratur, in familiari & iuuenili colloquio (vi sit) unus eorum alterius procaci interrogatione lacesitus, stricto mucrone in scopulo praecipit iracundia ferebatur; cum illi ex his qui adebat laponij quidam (aderant autem fere centum) vi arreptus retinens, eisq; de manibus sicca extorquet: quo ille factus itarus inde discessit, ut aut eam ylceisci iniuriā, aut mortem sibi metuere laponico more, statuerit. Accessit ad extit-

extimulandum iuuenis animum satis iam perire fecerunt: patris quoque denuntiatio vchemens, ne fauconspicuum veniret omnino, nisi prius ab aediu*m* cipue domino apud quem res illa contigerat, doloris nas exegisset sui. igitur adolescentes, amicis affinibus coactis, vim comparat: quod ubi Ximabaram affec*t* Christianos omnes magnopere conturbauit: vero potissimum, verentem, ne si ad manus ventum dier*c* (quod res non sine multorum caede erat) futura sum vero dux*z* iuuenis quod cupiebant planè persuaderent, nec rurum ac seditionum ubique terrarum autores esse perpetuos. Iamq*ue* se, quamquam in magno omnium mortore oppidani ad Ioannis (sic enim appellabatur hospit*s* nostri defensionem instruxerant, aduentatione cœmatum agmen aduersariorum; cum iuuenis ille clavis minis repente præter omnem spem genitissime confundin*e* exterritus substituit, satis dignitati lucis, sans punit*s* imp*re*sio factum existimans, si vacuam nobilis cunctam vi*u* domum ingressus in suburbano posuit, resiliens nemine, pugionem inde vicissim abiulisse, posita (ut fecit) in patriam reuertisset. Id à Christianis rescitum est, tanta voluptate lætitiaque perfulsum ab ipso noctis crepusculo, quamquam eos dominum remittente me, nihilominus gratias Deo cuncti limiter gentes, factum inuicem gratulabundi narrantes, accipientem lucem usque perfruerint. Nec tamē intermissione aliasq*ue* difficultates, & Bonziorū insectationes, Domines & catechismū, Baptismū celebres varijs temporibus plures habiti sunt. Ac primum ethnici qui nesciunt*m* Christo dedere. deinde rursus circiter separata tertio, deniq*ue* Baptismo, cadi didi trecenti numerant*ur*, è quib*us* baptizauimus duxat eos, quos satis profecti tuto Christianis preceptis inuenimus. ceteri cum minoribus adhuc idonei videbatur, in aliud tempus recessi. Cathorum primicias libauit Dominus in hoc item oppido, sex videlicet trimos aut quadrimos infantes: quorum qui prim*us* excelsit*er* vita, Christiane fidei uincit*ur* sicut

fanè testimonio comprobauit. cùm enim iam ageret anī
mam, sublatis ad syderā manib; Tem iangate mairo,
id est, confessim (inquit) in cœlū migrabo. cuius rei mi-
raculo neophyti magnopere confirmati sunt. Ipse autē
Regulus tametsi n̄c dū Christianus es, & erris de caus-
is in aliud tempus Bonziorum seclus ac maleficia debi-
tis vindicare supplicijs distuli; suam tamē erga nos be-
nevolentiam, & Christianæ religionis vel tuendæ vel
amplificandæ studiū plurimis rebus ostendit. primū e-
nō nobis honoris caussa familiariter s̄a pe conuenien-
doaomen nostrum apud Ximabaranos in admiratione
& in gratia posuit. deinde arcā templō adificando op-
timas, materiamq; suo sumptu conuectam, operasq; du-
centas nobis attribuit ad arcis ruinas & quādas solo, quæ
ax quondam illa ipsa in area fuerat. in tēpli vero ip̄sius
apparatum & cultum familias septuaginta in ea vicini-
tate habitantes certum vestigia pendere iussit, exturba-
tionis pena proposita, nisi in officio persistissent. Idem
quod Christiani ad templum, & stu maris accedēte, & grē
admodum veniebant, ingenti ponte ad ipsius templi va-
luas r̄que perducto, facilem ijs tutumq; aditū pr̄buit.
Auctus vero filiola (quam nos quod clarissimo genere
otia est, magno Christianæ rei adiumento futuram ali-
quando speramus) eam nobis tradidit baptizandā, quod
fecimus, & nomine Christiano Mariam appellauimus,
nam videlicet nomen ipsum ad omnem virtutem ac
sanctimoniam incitaret.

Hæc sc̄re in oppidis Cochino, & Ximabara ḡfia
unt: quam ego vtranque Ecclesiā per id tempus s̄a pe
misi, & alteri Damianum, alteri Paulum comites ac fa-
miliare nostros, interim dū ego abesse, pr̄posui.
Vos etiam atque etiam obsecro fratres, vt pro hac
vniuersa Iaponica vinea Domino Dco nostro
quād diligentissimē supplicetis. Ex portu
Mariæ Virginis adiutricis. v. Cal.
Decemb. MDLXIII.

IOAN.